

AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM.
BRONISŁAWA CZECHA
W KRAKOWIE

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2012/2013

Wydział Rehabilitacji Ruchowej

Kierunek studiów: Fizjoterapia studia magisterskie II stopnia

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: Niestacjonarne

Kod kierunku: 722

Stopień studiów: II

Specjalności: bez specjalności

1 PRZEDMIOT

NAZWA PRZEDMIOTU	Anatomia funkcjonalna
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	Functional Anatomy
KOD PRZEDMIOTU	RR722 ANA2
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty obowiązkowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	2.00
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
SEMESTRY	1

2 FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	ĆWICZENIA	SEMINARIUM	ZAJĘCIA LABORATORYJNE	ZAJĘCIA KLINICZNE
1	8	0	0	18	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cell Anatomia funkcjonalna "in vivo" to określenie przedmiotu, którego celem jest wykształcenie umiejętności rozpoznawania dotykiem poszczególnych struktur anatomicznych (kości, więzadeł, mięśni, ścięgien, szczelin stawowych, naczyń i nerwów), opanowanie techniki palpacji oraz zastosowanie nabytych umiejętności w praktycznej działalności fizjoterapeuty.

4 WYMAGANIA WSTĘPNE

- 1 Wiedza z zakresu anatomii prawidłowej człowieka

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

- EK1 Wiedza: Ma szczegółową wiedzę w zakresie budowy i funkcji organizmu człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem układu mięśniowo-szkieletowego (K_W02)
- EK2 Wiedza: Umie wykonać techniki lub elementy technik wchodzących w skład specjalnych metod fizjoterapii. Badaniem palpacyjnym potrafi wyszukać i rozpoznać poszczególne struktury anatomiczne (kości, więzadła, mięśnie, ścięgna, naczynia i nerwy) oraz przy pomocy dermatografu zaznaczyć te struktury na skórze partnera (K_U08)
- EK3 Kompetencje społeczne: Jest świadomy: 1. Konieczności posiadania wiedzy z wielu dyscyplin naukowych; 2. Pluralizmu teoretyczno- metodologicznego w nauce, 3. Wartości krytycznej oceny doniesień naukowych i inspirowania procesu uczenia się innych osób (K_K01)

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Szyja Zastosowanie techniki palpacji do: 1) określenie położenia kręgów szyjnych oraz wyszukiwania poszczególnych elementów kostnych kręgów; 2) określenia położenia krtani i tchawicy poprzez wyczuwanie wyniosłości krtaniowej, chrząstki pierścieniowej oraz kości gnykowej; 3) wyodrębnienia mięśni powierzchownych szyi (m. mostkowo-obojczykowo-sutkowego, m. szerokiego szyi, mm pochyłych szyi); 4) wyznaczenia trójkąta szyjnego oraz powrózka naczyniowo-nerwowego; 5) badania tętna na tętnicy szyjnej wspólnej.	2
W2	Naczynia i nerwy kończyny górnej Palpacja i rzutowanie na powierzchnię skóry dużych naczyń i nerwów ramienia, przedramienia i ręki. Identyfikacja tętnicy ramieniowej, promieniowej i łokciowej oraz nerwów wychodzących ze splotu ramennego z dołu pachowego.	2
W3	Naczynia i nerwy kończyny dolnej Palpacja i rzutowanie dużych naczyń krwionośnych i nerwów na powierzchnię skóry. Identyfikacja nerwu kulszowego - okolica pośladkowa. Określenie i palpacja zawartości okolicy pachwinowej (nerwy, naczynia krwionośne i limfatyczne); trójkąt udowy: wyczuwanie tętna na tętnicy udowej, wyczuwanie nerwu udowego. Struktury naczyniowo-nerwowe dołu podkolanowego: identyfikacja tętnicy podkolanowej, nerwu piszczelowego i nerwu strzałkowego w dole podkolanowym	2
W4	Prezentacja multimedialna technik rzutowania wybranych narządów dużych jam ciała (serca, płuc, wątroby, żołądka, nerek, śledziony, pęcherza moczowego)	2
	RAZEM	8

ZAJĘCIA LABORATORYJNE

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L1	Osteologia Ćwiczenia w tej części polegają na palpacyjnym odnajdywaniu wyczuwalnych struktur kostnych i więzadłowych oraz szczelin stawowych. Przy pomocy dermatografów studenci zaznaczają te elementy na skórze partnera. 1. Bark, ramię: budowa kostna obręczy barkowej i nasady bliższej kości ramieniowej; wyczuwanie elementów kostnych, jam stawowych i zaznaczenie więzadeł. 2. Przedramię i ręka: wyodrębnienie struktur kostnych i jam stawowych dostępnych badaniem palpacyjnym. 3. Klatka piersiowa: określenie położenia kręgów piersiowych; lokalizacja położenia mostka i żeber; liczenie żeber. 4. Czaszka, kręgosłup: punkty kostne mózgowca i trzewiowca; miejsca przebiegu głównych szwów; zarys położenia zatok przynosowych. 5. Część krzyżowo-miedniczna: określenie położenia kręgów lędźwiowych; badaniem palpacyjnym wyszukiwanie struktur kostnych i więzadłowych obręczy kończyny dolnej; wyodrębnienie trójkąta lędźwiowego i krzyżowego - czworobok Michaelisa. 6. Udo, podudzie (kość piszczelowa, strzałka): wyodrębnienie struktur kostnych i jam stawowych możliwych do badania palpacyjnego. 7. Stopa: badaniem palpacyjnym wyszukiwanie kości stępu, śródstopia oraz palców; zaznaczanie szczelin stawowych.	7
L2	Zaliczenie z osteologii.	2
L3	Miologia Ćwiczenia w tej części obejmują palpacyjne wyczuwanie i rysowanie na skórze partnera mięśni powierzchownych i ich ścięgien w obrębie: tułowia (mm grzbietu, klatki piersiowej, brzucha i miednicy); obręczy barkowej, kończyny górnej (ramienia, przedramienia i ręki) oraz kończyny dolnej (uda, podudzia i stopy). Rysowanie rzutów narządów trzewnych, dużych naczyń i nerwów Ćwiczenia w tej części polegają na zaznaczaniu na skórze partnera rzutów wybranych narządów dużych jam ciała (serca, płuc, wątroby, żołądka, nerek, śledziony, pęcherza moczowego) oraz wyczuwaniu przebiegu dużych naczyń i nerwów.	7
L4	Zaliczenie z miologii oraz naczyń i nerwów kończyny górnej i kończyny dolnej.	2
	RAZEM	18

7 METODY DYDAKTYCZNE

M1 Wykłady

M2 Ćwiczenia laboratoryjne

M3 Prezentacje multimedialne

M4 Praca z podręcznikiem

M5 Ćwiczenia praktyczne w parach. Badanie palpacyjne i rysowanie na skórze partnera struktur anatomicznych

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	26
Konsultacje przedmiotowe	0
Egzaminy i zaliczenia w sesji	0
Inne	
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	20
Opracowanie wyników	0
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	14
Inne	0
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2

9 METODY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1	Ćwiczenie praktyczne
F2	Odpowiedź ustna
F3	Aktywność na zajęciach

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1	Średnia ważona ocen formułujących

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

1	Poprawna odpowiedź na trzy losowo wybrane pytania
2	Umiejętność wyszukiwania, palpacji oraz rysowania poszczególnych struktur anatomicznych
3	Znajomość materiału realizowanego na zajęciach praktycznych oraz treści omawianych na wykładach

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 3	Otrzyma student, którego wiedza obejmuje podstawowe wiadomości i umiejętności nabyte podczas wykładów i zajęć praktycznych z anatomii funkcjonalnej "in vivo". Przy pomocy prowadzącego ćwiczenia podejmuje próby wykonania zadań i jest w stanie zrozumieć najważniejsze zagadnienia
NA OCENĘ 4	Otrzyma student, który w zakresie wiedzy ma niewielkie braki. Inspirowany przez nauczyciela potrafi samodzielnie wykonać postawione przed nim zadania. Potrafi dokładnie opisać położenie omawianych struktur anatomicznych
NA OCENĘ 5	Otrzyma student, który w stopniu wyczerpującym opanował materiał podstawy programowej. W swojej wypowiedzi wykorzystuje różne źródła informacji oraz wiedzę z różnych dziedzin nauki.
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	

NA OCENĘ 3	Przy pomocy prowadzącego ćwiczenia podejmuje próby wyszukania badaniem palpacyjnym poszczególnych struktur anatomicznych i zaznaczenia ich na skórze partnera. Jest w stanie zrozumieć najważniejsze zagadnienia
NA OCENĘ 4	Potrafi samodzielnie określić poprzez palpację położenie omawianych struktur anatomicznych
NA OCENĘ 5	Precyzyjnie potrafi badaniem palpacyjnym zidentyfikować i graficznie zademonstrować omawiane struktury anatomiczne
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 3	Jest obecny na zajęciach lecz rzadko przejawia na nich aktywność.
NA OCENĘ 4	Wykazuje dużą aktywność na ćwiczeniach. Jest świadomy własnych ograniczeń i wie kiedy zwrócić się do ekspertów. Rozumie potrzebę samodzielnego doksztalcania oraz pogłębiania swoich wiadomości i umiejętności
NA OCENĘ 5	Chętnie podejmuje się prac dodatkowych związanych z przedmiotem anatomii . Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	METODY DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K_W02	Cel1	W1 W2 W3 W4 L1 L2 L3 L4	M1 M2 M3 M4 M5	F1 F2 F3 P1
EK2	K_K01	Cel1	L1 L2 L3 L4	M2 M3 M4 M5	F1 F2 F3 P1
EK3	K_K01	Cel1	W1 W2 W3 W4 L1 L2 L3 L4	M1 M2 M3 M4 M5	F1 F2 F3 P1

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA:

- 1 **Jorritsma W.** — *Anatomia na żywym człowieku. Wstęp do teorii manualnej*, Wrocław, 2004, Elsevier Urban & Partner
- 2 **Field D., Hutchinson J. O.** — *Anatomy. Palpation & Surface Markings*, London, 2006, Butterworth
- 3 **Muscolino J.E.** — *Badanie palpacyjne układów mięśniowego i kostnego z uwzględnieniem punktów spustowych, stref odruchowych i stretchingu*, Wrocław, 2011, Elsevier Urban & Partner
- 4 **Tixa S.** — *Atlas anatomii palpacyjnej (tom I i II)*, Warszawa, 2008, Wydawnictwo Lekarskie PZWL

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- 1 **Netter F.H.** — *Atlas Anatomii Człowieka*, Wrocław, 2011, Elsevier Urban & Partner
- 2 **Maciejewski R., Torres K.** — *Anatomia czynnościowa*, Lublin, 2007, Czelej
- 3 **Bochenek A., Reicher M.** — *Anatomia człowieka tom I-IV*, Warszawa, 2007, Wydawnictwo Lekarskie PZWL
- 4 **Ignasiak Z.** — *Anatomia układu ruchu*, Wrocław, 2007, Elsevier Urban & Partner

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

Dr Małgorzata Płonka (kontakt: malgorzata.plonka@awf.krakow.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

Dr Jerzy Błyszczuk (kontakt: jerzy.blyszczuk@awf.krakow.pl)

Dr Teresa Gwardjak (kontakt: teresa.gwardjak@awf.krakow.pl)

Dr Jadwiga Pałosz (kontakt: jadwiga.palosz@awf.krakow.pl)

Dr Małgorzata Płonka (kontakt: malgorzata.plonka@awf.krakow.pl)

Dr Agnieszka Suder (kontakt: agnieszka.suder@awf.krakow.pl)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(kierownik)

(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....
.....
.....
.....
.....